

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/139/2002

NASTROJE SPOŁECZNE W SIERPNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W sierpniu poprawiły się oceny kierunku rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce. Nadal jednak są bardzo krytyczne. Prawie dwie trzecie badanych (spadek z 72% do 64%) uważa, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku, a tylko jedna piąta (wzrost z 16% do 19%) jest odmiennego zdania.
- Poprawiły się również oceny sytuacji politycznej. W porównaniu z sondażem lipcowym ubyło badanych negatywnie oceniających sytuację polityczną (z 48% do 42%), a nieco przybyło (z 6% do 9%) wystawiających jej noty pozytywne. Ponad jedna trzecia respondentów (37%) twierdzi, że sytuacja polityczna w kraju jest przeciętna (ani dobra, ani zła).
- Lepsze niż przed miesiącem są opinie o sytuacji gospodarczej. Poprawa ta wyraża się przede wszystkim spadkiem liczby ocen negatywnych (z 76% do 71%). Oceny pozytywne w zasadzie pozostały bez zmian.
- Odnotowaliśmy też niewielką (w granicach błędu statystycznego) poprawę ocen warunków materialnych gospodarstw domowych. Nieco przybyło respondentów zadowolonych ze swojej sytuacji materialnej (z 19% do 22%), ubyło natomiast (z 35% do 32%) niezadowolonych. Nie zmieniła się liczba ankietowanych (46%) oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych jako przeciętne.
- Prawie bez zmian pozostały oceny ogólnych warunków życia rodzin. Jedna czwarta badanych (26%) twierdzi, że żyje im się źle, nieco więcej niż jedna piąta (22%) wyraża zadowolenie, a ponad połowa (52%) uznaje poziom swego życia za przeciętny.
- W zasadzie nie zmieniły się też oceny i prognozy dotyczące sytuacji w zakładach pracy respondentów.
- Minimalnie ubyło pesymistów w przewidywaniach dotyczących rozwoju ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym czasie oraz sytuacji politycznej i gospodarczej.

W sierpniu¹ odnotowaliśmy poprawę nastrojów społecznych. Ankietowani lepiej niż przed miesiącem oceniają kierunek rozwoju ogólnej sytuacji w kraju oraz sytuację polityczną i gospodarczą w Polsce. Minimalnie ubyło także pesymistów w przewidywaniach dotyczących najbliższej przyszłości tych trzech dziedzin życia publicznego. Nie zmienia to jednak faktu, że od długiego czasu w opiniach o sytuacji bieżącej dominuje krytycyzm, a oceny negatywne dotyczące polityki i gospodarki wielokrotnie przeważają nad pozytywnymi.

OCENY

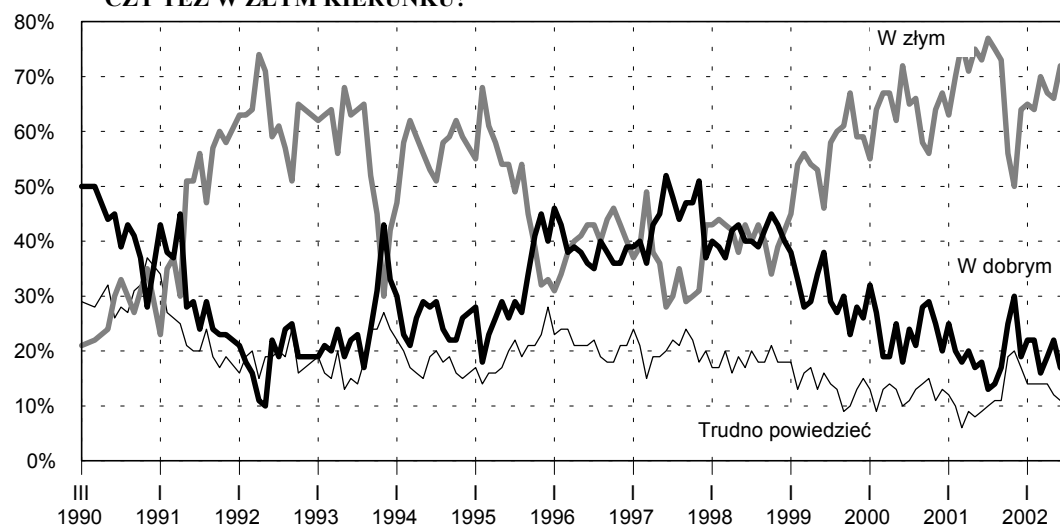
W porównaniu z sondażem lipcowym w sierpniu poprawiły się oceny kierunku rozwoju ogólnej **sytuacji w kraju**. Nadal jednak są bardzo krytyczne. Prawie dwie trzecie badanych (spadek z 72% do 64%) uważa, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku, a tylko jedna piąta (wzrost z 16% do 19%) jest odmiennego zdania. Przybyło respondentów (z 12% do 16%) niemających wyrobionej opinii na ten temat.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
W dobrym	14	17	25	30	19	22	22	16	19	22	17	16	19
W złym	75	73	56	50	64	65	64	70	67	66	72	72	64
Trudno powiedzieć	11	11	19	20	17	14	14	14	14	12	11	12	16

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (147) przeprowadzono w dniach 2-5 sierpnia 2002 roku na 967-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

Negatywne oceny rozwoju sytuacji w kraju przeważają prawie we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Jedynie wśród kadry kierowniczej i inteligencji oceny pozytywne (43%) nieco dominują nad negatywnymi (38%). Postrzeganie bieżącej sytuacji w Polsce wiąże się z poziomem wykształcenia i sytuacją materialną badanych: im wyższe wykształcenie i lepsza ocena własnych warunków materialnych, tym większy odsetek pozytywnie ocenia sytuację w kraju. Jednak niezależnie od poziomu wykształcenia i oceny warunków bytu - opinie negatywne przeważają nad pozytywnymi. Obecną sytuację w Polsce najkrytyczniej oceniają robotnicy wykwalifikowani (78%) i niewykwalifikowani (72%) oraz osoby pracujące na własny rachunek (73%).

Opinie o bieżącej sytuacji w kraju wykazują związek z sympatiami politycznymi i partyjnymi ankietowanych. Niezadowolone z rozwoju sytuacji w Polsce częściej wyrażają osoby identyfikujące się z prawicą niż badani o poglądach lewicowych, ale różnice nie są duże (odpowiednio: 65% i 58%).

Bardziej zróżnicowane są opinie potencjalnych elektoratów poszczególnych partii i ugrupowań politycznych. Podobnie jak miesiąc temu negatywnymi ocenami wyróżniają się sympatycy Samoobrony, natomiast najbardziej pozytywnie postrzegają kierunek rozwoju sytuacji w kraju wyborcy SLD-UP.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju***									
	dobry					zły				
	IV	V	VI	VII	VIII	IV	V	VI	VII	VIII
	2002									
	w procentach									
SLD-UP	25	39	35	30	43	55	53	57	60	39
PSL**	24	32	10	13	26	64	59	79	79	46
PO**	32	37	36	29	23	57	51	55	53	67
PiS	15	27	23	21	17	71	56	71	70	67
LPR**	5	15	12	5	26	94	80	84	83	69
Samobrona	8	15	4	10	16	79	77	93	89	76
Niezdecydowani, na kogo głosować	11	14	12	16	16	64	62	75	58	61
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	16	13	10	10	11	72	74	76	78	72

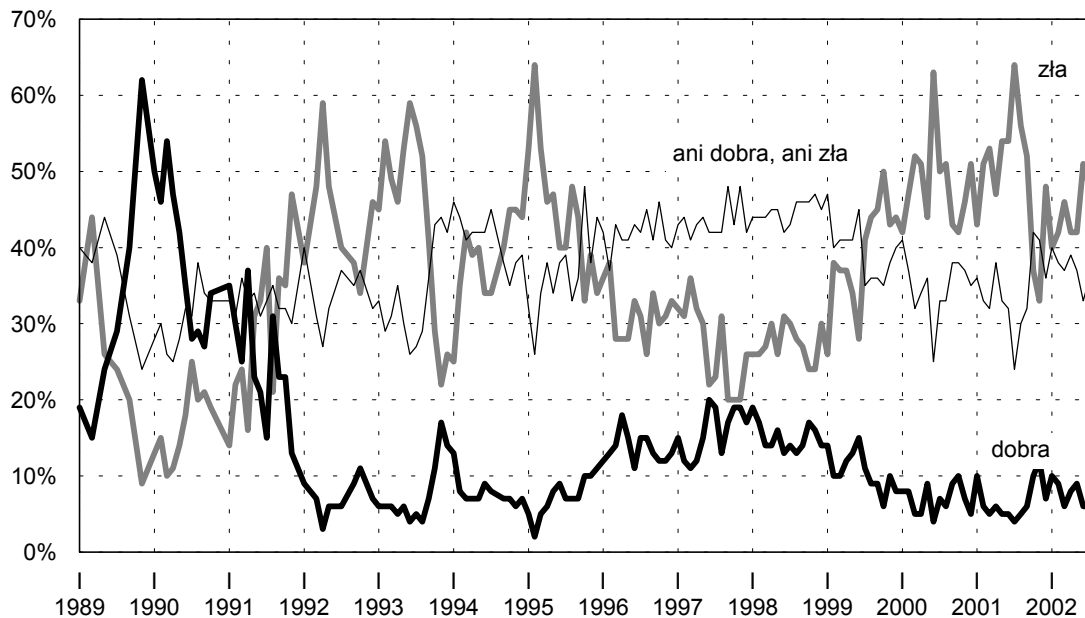
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych.
 ** Zwolennicy PSL oraz PO liczą w badanej próbie po 39 osób, a LPR - 33 osoby, dlatego dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością.
 *** Pominięto „trudno powiedzieć”.

Poprawa ocen **sytuacji politycznej** nie zmieniła ogólnego wniosku, że od wielu miesięcy opinie krytyczne niezmiennie przeważają nad pozytywnymi. W porównaniu z sondażem lipcowym ubyło badanych negatywnie oceniających sytuację polityczną (z 48% do 42%), a nieco przybyło (z 6% do 9%) wystawiających jej noty pozytywne. Podobnie jak przed miesiącem ponad jedna trzecia ankietowanych (37%) twierdzi, że sytuacja polityczna w Polsce jest przeciętna (ani dobra, ani zła).

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001						2002						
	w procentach												
- dobra	5	6	10	12	7	10	9	6	8	9	6	6	9
- ani dobra, ani zła	30	32	42	41	36	40	38	37	39	37	33	36	37
- zła	56	52	37	33	48	40	42	46	42	42	51	48	42
Trudno powiedzieć	10	10	11	14	9	10	11	11	11	12	10	9	12

RYS. 2. JAK PAN(I) OGÓLNI OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ POLITYCZNĄ W POLSCE?
CZY JEST ONA:

Pominięto „trudno powiedzieć”.

Poprawiły się też opinie o **sytuacji gospodarczej**. Poprawa ta wyraża się przede wszystkim spadkiem liczby ocen negatywnych (z 76% do 71%). Odsetki opinii pozytywnych oraz ambiwalentnych w zasadzie pozostały bez zmian.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	2001					2002								
	w procentach													
– dobra	3	4	3	3	2	3	2	3	3	2	3	2	3	
– ani dobra, ani zła	21	22	21	21	21	18	18	18	22	22	18	19	21	
– zła	72	70	72	71	74	75	76	75	70	70	74	76	71	
Trudno powiedzieć	4	4	4	5	3	4	4	4	5	6	5	3	4	

Stabilne są oceny **sytuacji w zakładach pracy**. Podobnie jak w lipcu nieco ponad jedna trzecia respondentów aktywnych zawodowo (36%) określa kondycję swoich zakładów pracy jako złą, prawie jedna trzecia (31%) jako dobrą i mniej więcej tyle samo (30%) uznaje ją za przeciętną.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	464	571	473	451	472	417	437	442	463	484	489	477	450
– dobra	24	31	33	31	30	31	32	29	36	30	29	31	31
– ani dobra, ani zła	35	35	32	34	30	31	36	32	35	36	35	31	30
– zła	39	31	32	32	39	36	31	36	28	31	34	35	36
Trudno powiedzieć	2	3	4	3	1	2	1	3	1	3	2	3	3
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– dobra	26	35	35	34	34	33	33	34	40	33	37	38	35
– ani dobra, ani zła	33	35	30	37	26	42	37	34	38	37	37	37	26
– zła	41	29	30	27	38	24	28	32	22	29	24	22	33
Trudno powiedzieć	1	2	4	2	2	0	2	1	0	1	2	3	6
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– dobra	28	28	36	27	26	32	48	42	40	26	28	23	35
– ani dobra, ani zła	40	42	29	34	34	37	33	25	28	44	37	27	26
– zła	30	29	33	36	40	29	16	32	32	27	35	50	37
Trudno powiedzieć	2	1	2	3	0	2	4	1	0	3	0	0	2
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– dobra	28	41	41	39	36	37	35	30	43	38	35	35	37
– ani dobra, ani zła	39	40	34	33	34	29	37	38	31	33	37	34	32
– zła	33	16	19	23	30	34	28	30	23	26	27	29	31
Trudno powiedzieć	0	3	5	4	1	0	0	2	3	3	1	2	0
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– dobra	3	5	0	2	0	7	4	4	8	8	0	4	7
– ani dobra, ani zła	28	15	30	28	24	8	30	26	51	37	27	16	45
– zła	66	74	70	71	76	85	66	64	41	55	71	79	47
Trudno powiedzieć	3	6	0	0	0	0	1	6	0	0	3	0	1

Od lipca niemal bez zmian pozostały też oceny **ogólnych warunków życia rodzin**. Jedna czwarta badanych (26%) twierdzi, że żyje im się źle, nieco więcej niż jedna piąta (22%) wyraża zadowolenie, a ponad połowa (52%) uznaje poziom swego życia za przeciętny.

Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
– dobrze	21	21	24	22	21	20	22	18	23	18	20	21	22
– ani dobrze, ani źle	52	51	52	52	53	55	55	54	54	54	55	54	52
– źle	27	28	24	26	26	25	24	28	23	27	25	25	26
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Odnotaliśmy niewielką (w granicach błędu statystycznego) poprawę ocen **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Minimalnie przybyło osób zadowolonych ze swojej sytuacji materialnej (z 19% do 22%), ubyło natomiast (z 35% do 32%) niezadowolonych. Nie zmieniła się liczba ankietowanych oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych jako przeciętne.

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
– dobre	19	15	23	19	23	23	24	18	22	20	19	19	22
– ani dobre, ani źle	48	47	43	47	41	43	45	44	47	45	45	46	46
– źle	33	38	34	34	36	34	31	38	31	35	36	35	32

Oceny warunków materialnych gospodarstw domowych zależą, co zrozumiałe, od położenia społecznego ankietowanych: im wyższe wykształcenie i wyższa pozycja zawodowa, tym większe zadowolenie z kondycji materialnej swojego gospodarstwa domowego. Wyraźnie bardziej od innych zadowoleni z własnego położenia materialnego są badani z wyższym wykształceniem (53%) oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (60%). W pozostałych grupach zawodowych najwięcej jest osób uznających kondycję materialną swoich gospodarstw domowych za przeciętną.

PRZEWIDYWANIA

Od lipca nieco zmalała (z 37% do 34%) liczba osób przewidujących, że w ciągu roku **ogólna sytuacja w Polsce** się pogorszy, wzrosła zaś (z 44% do 48%) liczba tych, którzy nie spodziewają się zmian. Nadal tylko nieliczni (11%) mają nadzieję na poprawę sytuacji w kraju w najbliższym czasie.

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
Poprawi się	9	11	20	22	11	13	15	9	12	12	11	12	11
Nie zmieni się	46	51	49	44	41	46	43	43	42	49	44	44	48
Pogorszy się	38	29	20	26	39	35	33	40	37	32	38	37	34
Trudno powiedzieć	7	9	10	8	9	7	9	7	9	7	7	7	7

Poglądy polityczne ankietowanych słabo różnicują ich przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku (por. tabele aneksowe). Opinie na ten temat są bardziej związane z sympatiami partyjnymi respondentów.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju***											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII
	2002											
w procentach												
SLD-UP	19	26	21	23	55	50	47	54	20	22	26	15
PSL**	13	7	13	15	58	51	30	67	24	34	50	13
PO**	14	17	12	24	58	57	64	42	26	25	23	30
PiS	12	7	13	11	54	54	51	62	31	32	31	27
LPR**	8	9	7	12	43	44	33	42	48	45	52	43
Samoobrona	12	3	16	7	48	25	40	45	39	66	42	47
Niezdecydowani, na kogo głosować	10	10	12	11	54	39	44	50	24	35	20	33
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	8	7	7	6	44	43	42	42	39	42	59	42

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych.
 ** Zwolennicy PSL oraz PO liczą w badanej próbie po 39 osób, a LPR - 33 osoby, dlatego dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością.
 *** Pominięto „trudno powiedzieć”.

Największymi pesymistami w przewidywaniach rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce są wyborcy Samoobrony - prawie połowa z nich (47%) spodziewa się pogorszenia sytuacji w kraju, a tylko nieliczni (7%) liczą na jej poprawę.

W porównaniu z lipcem minimalnie poprawiły się prognozy dotyczące sytuacji politycznej i gospodarczej Polski. W ciągu miesiąca nieco ubyło (z 20% do 17%) respondentów przewidujących pogorszenie **sytuacji politycznej**. Nadal co dziesiąta osoba (10%) liczy na poprawę w tej dziedzinie, większość natomiast (wzrost z 58% do 60%) nie oczekuje żadnych zmian.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
- poprawi się	17	16	27	22	16	16	17	12	11	10	9	9	10
- nie zmieni się	49	53	49	49	53	53	53	57	59	61	58	58	60
- pogorszy się	19	17	11	14	19	17	16	18	18	15	22	20	17
Trudno powiedzieć	15	14	13	14	12	14	14	13	12	14	11	12	14

Obecnie mniej osób niż w lipcu (spadek z 30% do 26%) spodziewa się pogorszenia **sytuacji gospodarczej** i nieco więcej (wzrost z 47% do 50%) prognozuje, że nic się w tej dziedzinie nie zmieni. Co siódmy ankietowany (14%) ma nadzieję na poprawę.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
- poprawi się	12	14	22	19	12	14	17	12	14	12	11	13	14
- nie zmieni się	51	51	52	48	48	50	47	49	47	54	49	47	50
- pogorszy się	27	23	16	21	31	28	25	29	32	25	32	30	26
Trudno powiedzieć	10	12	10	12	9	8	11	10	7	9	8	10	10

Nie zmieniły się przewidywania dotyczące **zakładów pracy** respondentów: nieco ponad jedna piąta pracujących (22%) liczy się z pogorszeniem ich kondycji, co dziesiąty (10%) oczekuje poprawy sytuacji, a najwięcej osób (55%) nie spodziewa się żadnych zmian.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań														
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
	2001					2002									
	w procentach														
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)															
N=	460	567	473	451	473	423	441	442	471	484	492	480	451		
– poprawi się	13	13	13	11	10	9	9	9	13	11	10	11	10		
– pozostanie bez zmian	55	56	59	57	55	55	60	56	53	55	57	57	55		
– pogorszy się	23	18	19	19	25	27	22	27	23	24	22	21	22		
Trudno powiedzieć	9	13	9	13	10	10	8	8	11	10	11	11	13		
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych															
– poprawi się	11	11	12	8	7	4	4	5	5	10	6	9	7		
– pozostanie bez zmian	57	62	57	62	59	68	69	61	62	59	59	62	56		
– pogorszy się	22	16	20	19	30	21	21	29	26	27	27	19	24		
Trudno powiedzieć	9	10	11	10	5	7	6	5	7	4	8	10	14		
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej															
– poprawi się	19	12	12	14	15	12	12	9	14	9	14	15	12		
– pozostanie bez zmian	52	59	55	47	50	42	58	54	47	61	50	46	52		
– pogorszy się	24	11	23	24	27	35	22	31	27	17	20	35	24		
Trudno powiedzieć	5	18	10	15	9	11	8	7	12	13	16	4	12		
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem															
– poprawi się	17	16	16	14	10	15	14	14	21	11	14	14	13		
– pozostanie bez zmian	54	57	64	60	56	59	55	61	50	56	62	60	60		
– pogorszy się	21	16	15	12	20	20	22	16	16	23	14	14	17		
Trudno powiedzieć	9	11	5	15	14	7	9	9	13	10	11	11	10		
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych															
– poprawi się	2	5	13	7	10	1	4	8	1	14	6	5	8		
– pozostanie bez zmian	57	36	52	52	56	40	59	39	55	37	51	53	51		
– pogorszy się	29	38	22	32	31	54	31	46	34	32	33	33	30		
Trudno powiedzieć	13	21	14	9	3	5	5	7	9	18	11	10	11		

W zasadzie nie zmieniły się stabilne od długiego czasu prognozy dotyczące **ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin**. Nadal przeważają badani nieprzewidujący zmian w tym zakresie (wzrost z 52% do 54%). Ponad jedna piąta ankietowanych (22%) obawia się pogorszenia warunków życia, a tylko nieliczni (spadek z 15% do 12%) mają nadzieję, że w najbliższej przyszłości będzie im się żyło lepiej niż obecnie.

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	2001					2002							
	w procentach												
- lepiej	11	15	17	14	13	14	15	12	14	13	12	15	12
- tak samo	55	54	54	55	51	53	52	52	53	53	53	52	54
- gorzej	21	20	18	18	24	23	22	27	21	24	22	22	22
Trudno powiedzieć	13	12	11	13	12	11	11	9	12	11	13	11	12

Największy optymizm w przewidywaniach dotyczących warunków życia wykazują te same grupy społeczne, które częściej niż inne deklarują zadowolenie z warunków życia i kondycji materialnej rodzin: badani z wyższym wykształceniem, osiągający relatywnie wysokie dochody, a spośród grup zawodowych - kadra kierownicza i inteligencja oraz osoby pracujące na własny rachunek.

Opracowała
Maciej FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza
w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	64	16	966
Płeć				
Mężczyźni	22	61	17	461
Kobiety	17	67	16	505
Wiek				
18-24 lat	26	63	10	149
25-34	18	69	12	174
35-44	22	63	15	166
45-54	14	67	19	216
55-64	22	62	16	107
65 lat i więcej	17	59	24	154
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	67	17	355
Miasto do 20 tys.	19	71	11	119
20-100 tys.	22	63	15	195
101-500 tys.	17	66	17	186
501 tys. i więcej mieszk.	30	49	20	111
Wykształcenie				
Podstawowe	17	65	18	242
Zasadnicze zawodowe	13	73	14	266
Średnie	22	62	17	360
Wyższe	33	50	17	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	43	38	19	53
Prac.umysł.niż.szczebła	16	61	23	84
Pracownicy fiz.- umysł.	22	63	15	79
Robotnicy wykwalifikowani	10	78	12	81
Robotnicy niewykwalifik.	20	72	8	50
Rolnicy	19	64	17	56
Pracujący na własny rach.	15	73	11	43
Bierni zawodowo				
Renciści	13	66	21	106
Emeryci	21	57	22	171
Uczniowie i studenci	29	64	7	56
Bezrobotni	18	68	14	134
Gospodynie domowe i inni	14	72	15	54
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	66	16	130
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	14	72	14	74
sekt. pryw. poza rolnict.	25	59	16	176
prywatnym gosp. rolnym	19	63	18	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	13	79	8	104
300-399	15	72	13	68
400-599	15	68	17	169
600-800	17	70	13	154
Powyżej 800 zł	34	49	16	135
Ocena własnych war. mater.				
Złe	11	72	18	309
Średnie	17	67	17	447
Dobre	37	49	14	210
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	60	11	50
Raz w tygodniu	20	64	16	517
1-2 razy w miesiącu	16	65	20	122
Kilka razy w roku	20	65	15	178
W ogóle nie uczestniczy	17	65	18	96
Poglądy polityczne				
Lewica	27	58	15	244
Centrum	20	64	16	247
Prawica	25	65	10	190
Trudno powiedzieć	8	70	22	285

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	37	42	12	966
Płeć					
Mężczyźni	11	36	44	9	461
Kobiety	7	38	40	15	505
Wiek					
18-24 lat	8	44	36	11	149
25-34	4	34	50	11	174
35-44	8	44	39	9	166
45-54	14	35	43	8	216
55-64	11	35	42	12	107
65 lat i więcej	11	28	39	22	154
Miejsce zamieszkania					
Wieś	7	36	42	15	355
Miasto do 20 tys.	7	40	46	8	119
20-100 tys.	7	40	39	14	195
101-500 tys.	14	33	43	10	186
501 tys. i więcej mieszk.	14	37	43	6	111
Wykształcenie					
Podstawowe	7	34	39	20	242
Zasadnicze zawodowe	10	34	44	12	266
Średnie	8	38	45	9	360
Wyższe	17	50	29	4	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	55	24	1	53
Prac. umysł. niż. szczebla	14	34	48	4	84
Pracownicy fiz.-umysł.	7	37	52	4	79
Robotnicy wykwalifikowani	11	28	55	6	81
Robotnicy niewykwalifik.	5	43	36	16	50
Rolnicy	2	42	46	10	56
Pracujący na własny rach.	4	50	38	8	43
Bierni zawodowo					
Renciści	8	34	44	14	106
Emeryci	12	29	41	18	171
Uczniowie i studenci	14	48	31	7	56
Bezrobotni	6	38	40	16	134
Gospodynie domowe i inni	5	31	36	28	54
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	39	46	4	130
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	15	38	42	5	74
sekt. pryw. poza rolnict.	8	41	45	6	176
prywatnym gosp. rolnym	2	40	44	14	65
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	32	49	14	104
300-399	6	32	51	11	68
400-599	9	30	47	14	169
600-800	12	42	39	8	154
Powyżej 800 zł	15	34	39	12	135
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	29	50	14	309
Średnie	7	39	41	12	447
Dobre	17	43	31	9	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	27	43	15	50
Raz w tygodniu	7	39	42	12	517
1-2 razy w miesiącu	9	44	38	9	122
Kilka razy w roku	9	31	46	14	178
W ogóle nie uczestniczy	18	32	38	12	96
Poglądy polityczne					
Lewica	18	40	36	6	244
Centrum	7	36	49	8	247
Prawica	8	38	46	8	190
Trudno powiedzieć	5	33	38	24	285

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	21	71	4	966
Płeć					
Mężczyźni	4	21	73	3	461
Kobiety	3	21	70	6	505
Wiek					
18-24 lat	7	32	52	9	149
25-34	3	22	73	3	174
35-44	3	22	74	2	166
45-54	1	17	79	2	216
55-64	3	19	77	1	107
65 lat i więcej	5	16	71	9	154
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	17	74	5	355
Miasto do 20 tys.	3	27	67	4	119
20-100 tys.	3	21	73	4	195
101-500 tys.	3	21	72	5	186
501 tys. i więcej mieszk.	3	30	64	2	111
Wykształcenie					
Podstawowe	3	18	72	7	242
Zasadnicze zawodowe	6	19	72	3	266
Średnie	1	22	73	4	360
Wyższe	4	33	61	2	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	42	52	0	53
Prac. umysł. niż. szczebla	2	17	78	4	84
Pracownicy fiz.-umysł.	3	29	64	4	79
Robotnicy wykwalifikowani	2	17	80	1	81
Robotnicy niewykwalifik.	4	33	61	2	50
Rolnicy	3	11	86	0	56
Pracujący na własny rach.	3	23	74	0	43
Bierni zawodowo					
Renciści	1	12	82	5	106
Emeryci	5	15	75	5	171
Uczniowie i studenci	8	39	47	5	56
Bezrobotni	3	18	73	6	134
Gospodynie domowe i inni	3	25	58	14	54
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	4	23	71	2	130
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	1	27	69	3	74
sekt. pryw. poza rolnict.	3	27	68	2	176
prywatnym gosp. rolnym	3	13	84	0	65
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	2	18	76	4	104
300-399	5	21	70	5	68
400-599	2	19	73	6	169
600-800	1	22	72	5	154
Powyżej 800 zł	5	27	63	6	135
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	17	76	4	309
Średnie	1	21	74	3	447
Dobre	9	26	60	5	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	19	68	2	50
Raz w tygodniu	4	22	70	4	517
1-2 razy w miesiącu	1	19	76	4	122
Kilka razy w roku	1	23	72	4	178
W ogóle nie uczestniczy	4	15	73	8	96
Poglądy polityczne					
Lewica	3	27	67	3	244
Centrum	4	21	73	2	247
Prawica	5	19	74	2	190
Trudno powiedzieć	2	17	72	9	285

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	48	34	7	966
Płeć					
Mężczyźni	11	49	33	7	461
Kobiety	12	47	35	7	505
Wiek					
18-24 lat	14	45	34	7	149
25-34	7	51	38	4	174
35-44	12	48	34	6	166
45-54	10	49	36	4	216
55-64	12	53	28	7	107
65 lat i więcej	14	40	30	16	154
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	46	33	11	355
Miasto do 20 tys.	7	56	33	4	119
20-100 tys.	10	46	38	6	195
101-500 tys.	13	48	34	4	186
501 tys. i więcej mieszk.	16	49	31	5	111
Wykształcenie					
Podstawowe	13	39	34	14	242
Zasadnicze zawodowe	9	51	34	5	266
Średnie	9	49	37	4	360
Wyższe	20	55	22	4	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	54	14	6	53
Prac. umysł. niż. szczebla	7	44	46	4	84
Pracownicy fiz.-umysł.	9	49	37	4	79
Robotnicy wykwalifikowani	6	49	38	7	81
Robotnicy niewykwalifik.	18	45	33	3	50
Rolnicy	17	45	34	4	56
Pracujący na własny rach.	5	58	32	5	43
Bierni zawodowo					
Renciści	8	44	35	13	106
Emeryci	13	48	28	11	171
Uczniowie i studenci	18	54	26	1	56
Bezrobotni	8	46	38	8	134
Gospodynie domowe i inni	7	48	40	4	54
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	11	47	39	3	130
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	13	45	35	8	74
sekt. pryw. poza rolnict.	9	54	32	5	176
prywatnym gosp. rolnym	15	47	36	2	65
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	12	41	39	8	104
300-399	10	52	34	3	68
400-599	9	42	40	9	169
600-800	9	56	29	5	154
Powyżej 800 zł	23	47	28	2	135
Ocena własnych war. mater.					
Złe	10	41	41	7	309
Średnie	7	51	35	7	447
Dobre	21	51	22	7	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	51	25	2	50
Raz w tygodniu	11	52	31	7	517
1-2 razy w miesiącu	8	48	36	8	122
Kilka razy w roku	12	41	38	8	178
W ogóle nie uczestniczy	11	39	47	4	96
Poglądy polityczne					
Lewica	16	52	27	4	244
Centrum	13	48	35	5	247
Prawica	12	51	33	4	190
Trudno powiedzieć	5	42	40	13	285